

Friction Stir Welding European Qualifications

CU04 – Poobdelava

FSW Specialist in inženir

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. Kazalo

40.1. Vizualni pregledi

4.2. Nepopolnosti in napake

4.3. Vzrok nepravilnosti / napak

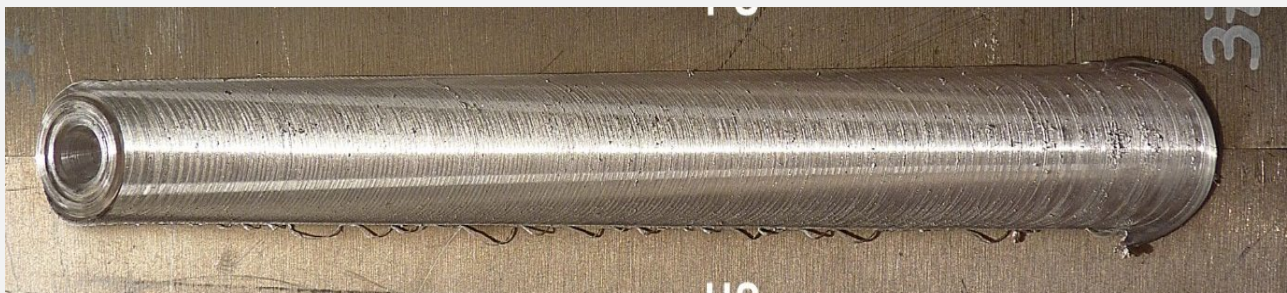
4. Poobdelava

- Prednost FSW procesa z optimiziranimi parametri v primerjavi z drugimi klasičnimi procesi varjenja je v tem, da se je po zaključku postopka varjenja ni treba izvesti naslednjih operacij:
  - brušenja
  - čiščenja
  - toplotne obdelave zvarnih spojev
- Za kontrolo kakovosti varjenih spoja po varjenju, je dovolj vizualni pregled

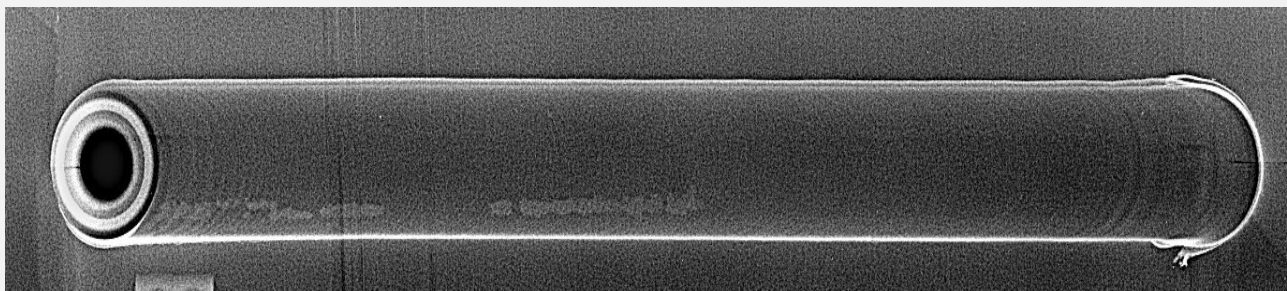
4.1 vizualni pregled

- Vizualni pregled zvarnega spoja kakovosti je treba izvajati med celotnim postopkom varjenja
- Pred začetkom je varjenje je treba pregledati pravilno vpenjanje varjenih plošč in varilno orodje
- V primeru nezadostnih vizualnih pregledov pred in po varjenju različnih nepravilnosti in se lahko pojavijo napake

4.1 vizualni pregled

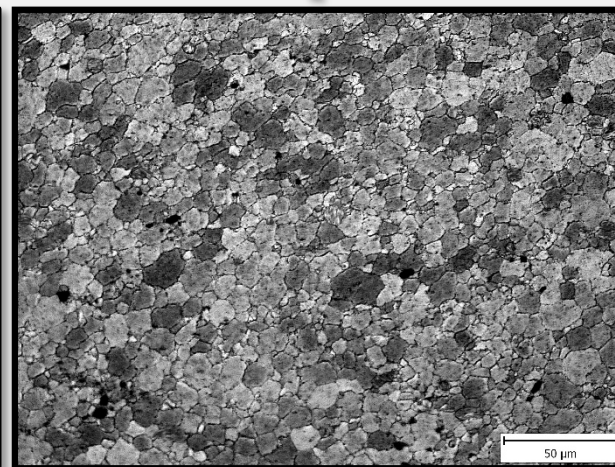
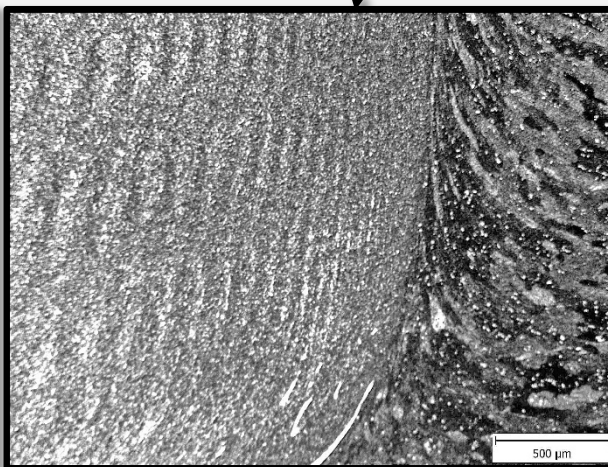
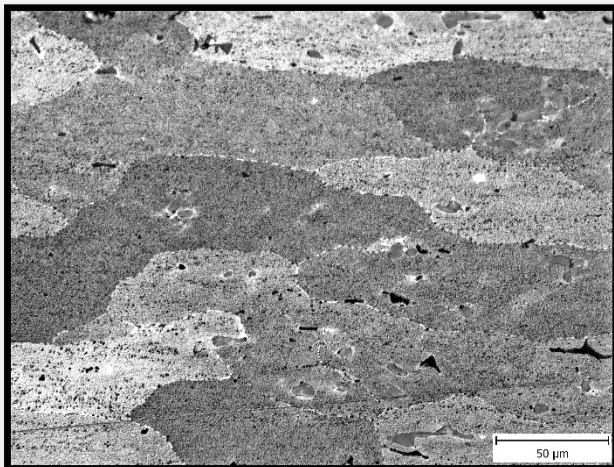
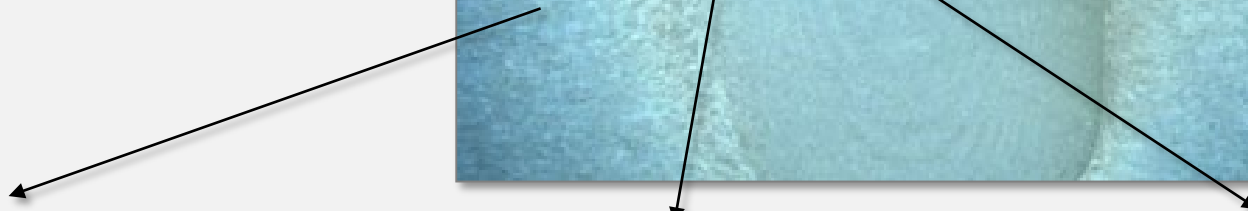
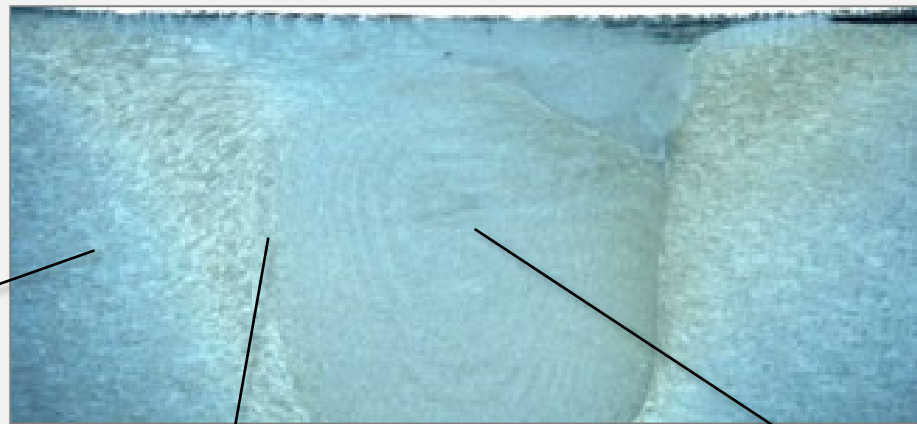

Dober varjeni spoj

Radiogram z zvarom

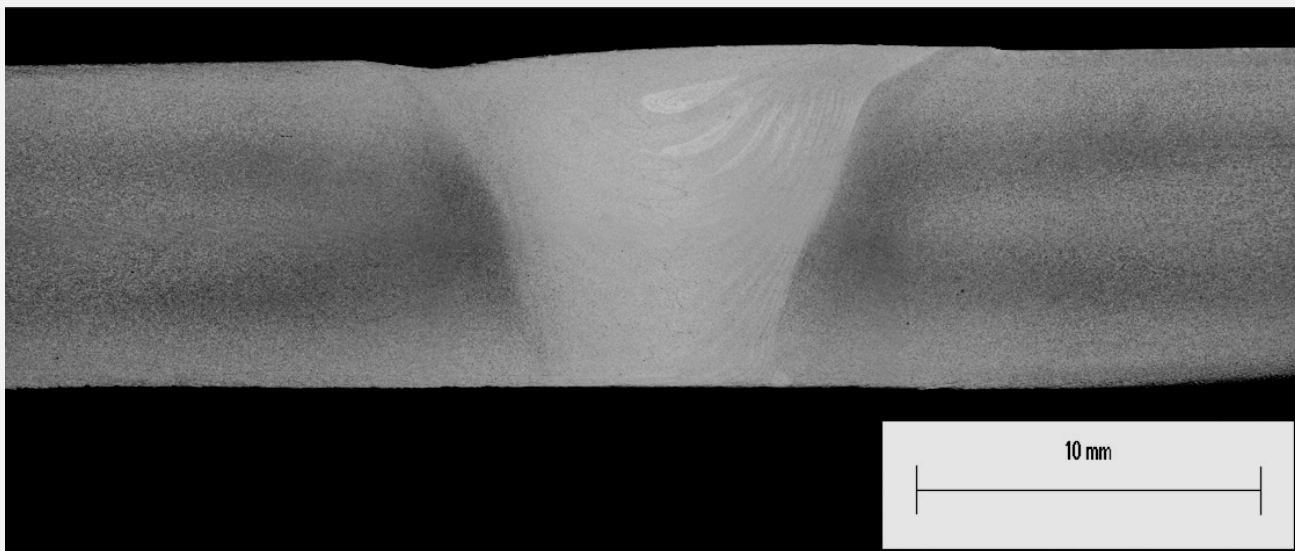
4.1 vizualni pregled

Dober varjeni spoj

Fino zrnava poliederska mikrostruktura Al zlitine (EN AW 5083 H111) z vrhunskimi trdnostnimi lastnostmi

4.1 vizualni pregled

Dober varjeni spoj - makrostruktura WJ Al zlitine EN AW 6005 T6

Varjen z naslednjimi parametri:

- ✓ 1500 obr / min
- ✓ 300 mm / min
- ✓ $t = 10\text{mm}$

4.2 Nepopolnosti in napake

- Za določitev kakovosti zvarnih spojev glede notranjih pomanjkljivosti in napak, je nujna uporaba tehnik s poružitvijo.
- Dovajanje toplote pri varjenju z FSW postopek deluje težnjo za ustvarjanje pogojev, ki povzročajo mikrostrukturne transformacije kot: prekristalizacija, rast zrn in raztapljanje izločkov.
- Takšne mikrostrukturne transformacije potekajo pri različnih temperaturah za različne materiale in je odvisna od kemijske sestave materialov, varjenih.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napake

Najpogostejši notranje pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v FSW lahko vključujejo:

- praznine
- Nezadostno mešanje korena
- razpoke

V primeru, ko nezadostne toplotne potreben za plastificiranje varjenih materiala dovaja proces varjenja, nepopolnosti imenuje praznine pojavljajo v zvarnega spoja.

Čeprav višjih hitrostih varilnih povečajo produktivnost zvarnih spojev, previsoke hitrosti vodi do tvorbe praznine pod površino za zvar in / ali napredovanja strani na robu zvarnega spoja.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napake

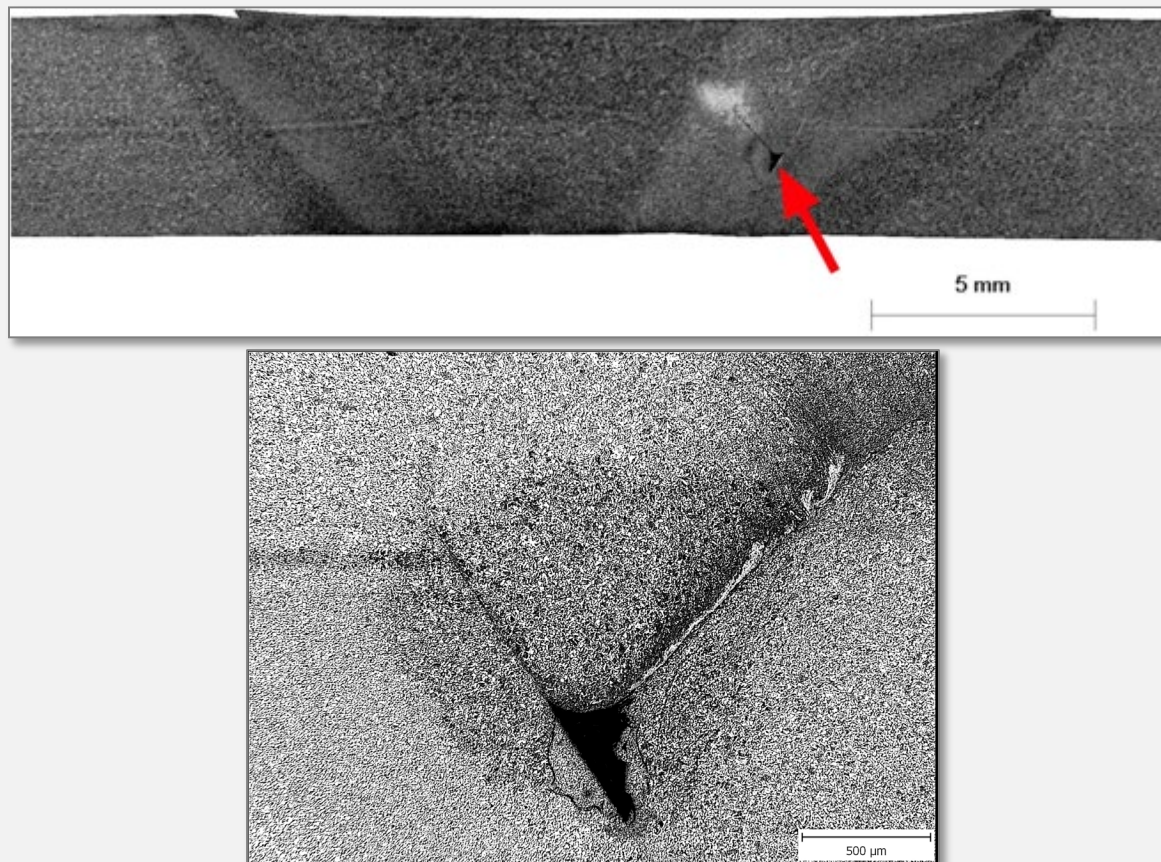
- Vzdrževati zadostno toplota potrebno za varjenje, je treba zmanjša hitrost varjenja, Kar ima za posledico Bolje plastificiranje materiala varjene.
  - Eksperimentalni rezultati so pokazali, da je območje, kjer je prišlo praznin znatno povečano z naraščajočo hitrostjo varjenja.
  - Izkazalo se je tudi, da pri širšem premeru rame orodja več toplote sproži proces, ki povzroča boljše plastificiranje materiala in s tem je pojav praznin v zvarnem spoju preprečen.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napake

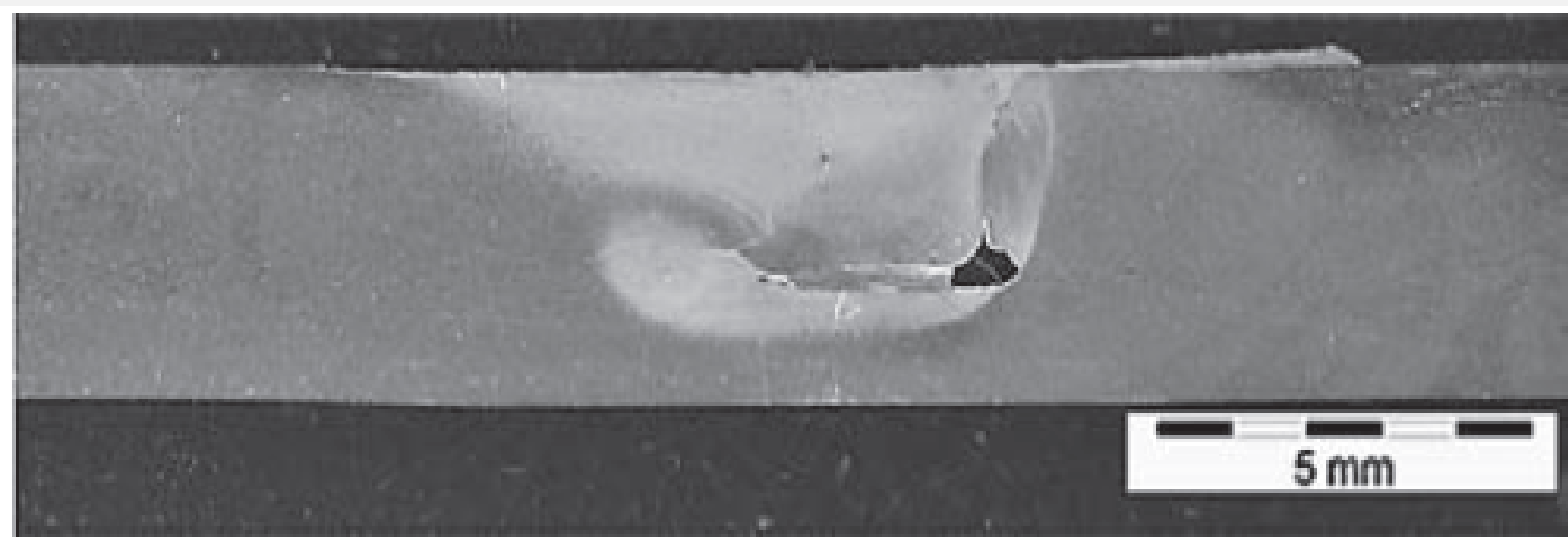
Longitudinalna nična VC iz čistega Al
10 mm debeline

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napakes

Makro in mikrostrukturo praznino v zvarnega spoja

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napakes

Makrostrukture praznino v zvarnega spoja izdelano iz AlSi12 zlitine

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

- Še eno vprašanje, glede na področju notranjih napak vključuje premalo mešanja korena.
- Ta napaka je določena kot ustrezno spajanje vezi.
- Take napake se tvorijo zaradi nezadostnega vnosa toplote in / ali zaradi nepopolnega mešanja plasti oksida na površini.
- Dodatni vzrok za nastanek napak je lahko sestavljen iz premajhne dolžine pina in potopne globine varilnega orodja glede na varjeno debelino materiala.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

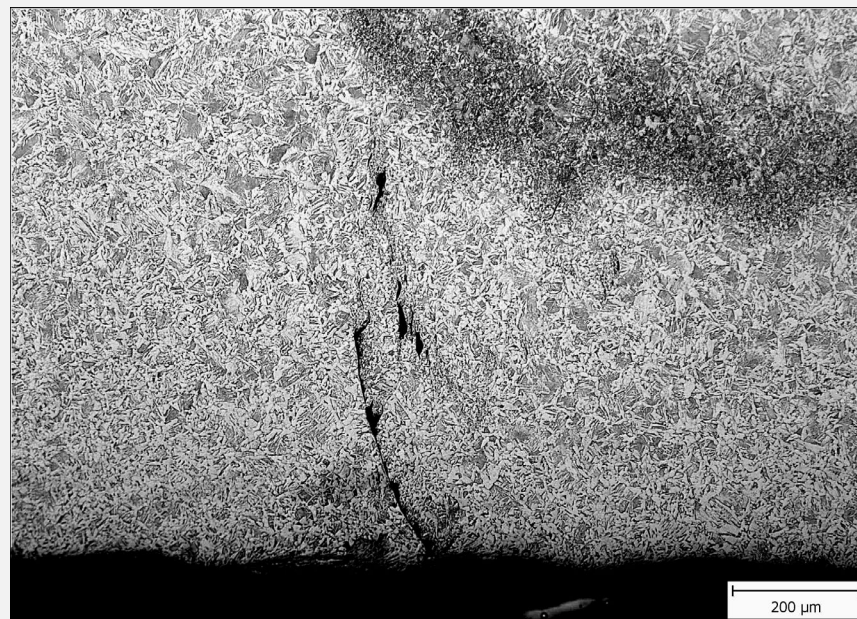
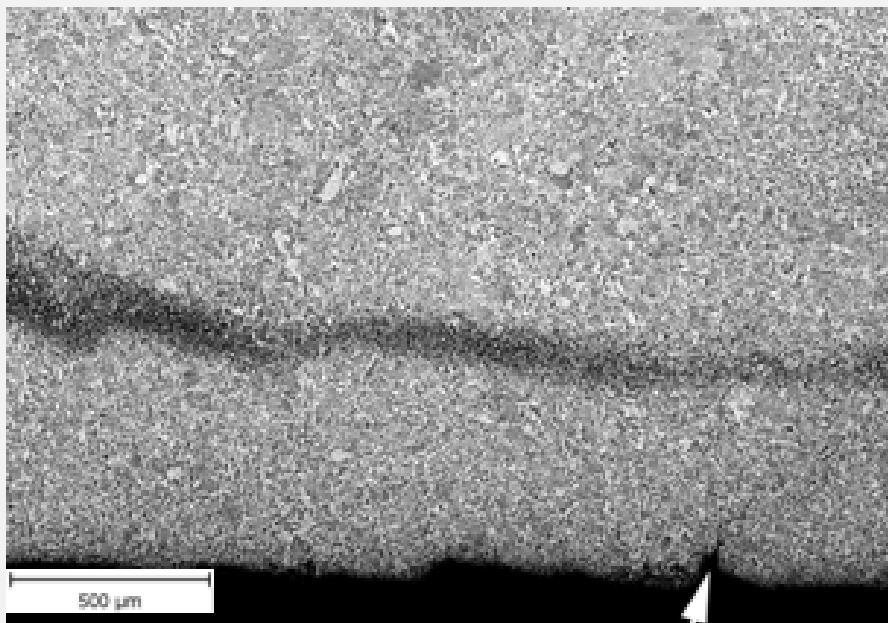
- Pri ustrezno visokih vrtljajih varilnega orodja je zadosten vnos toplote dovaja spoja, ki podpira pravilno mešanje varjenih materialov s široko disipacijo porazdelitve delcev.
- Povprečna velikost zrn v mešalno cono se zmanjša z naraščajočo hitrostjo in / ali hitrosti vrtljajev varilne varilnega orodja.
- Nadzor nad vrtilno hitrostjo od varilnega orodja omogoča znatno supresijo napak.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

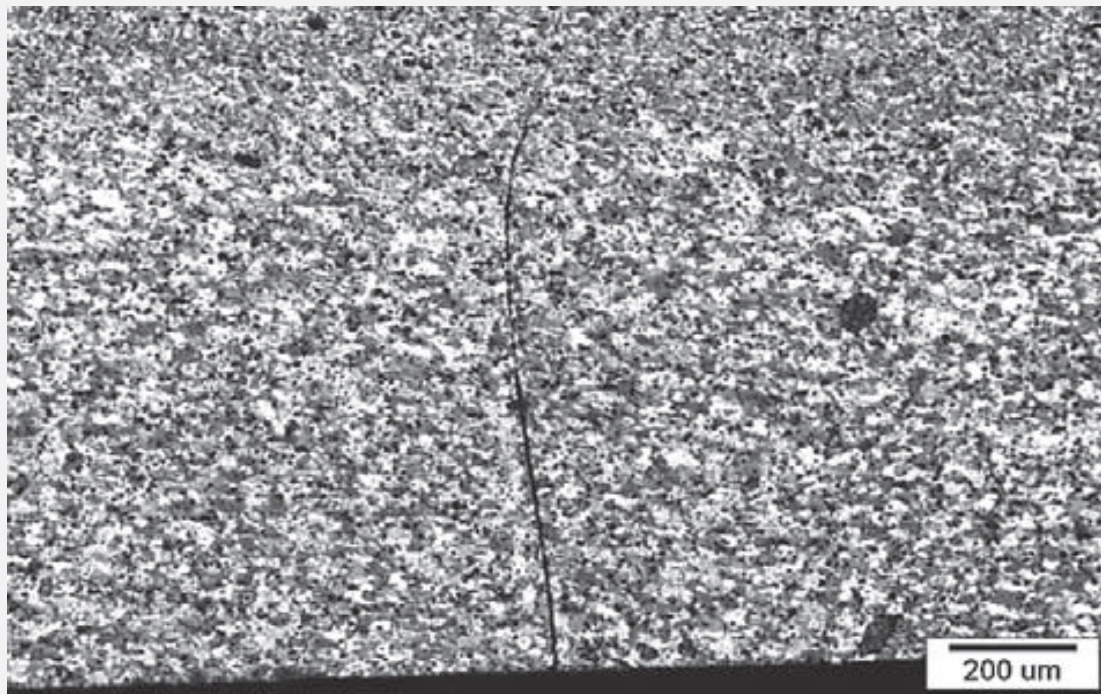
nezadostno mešanje korena zvarnega spoja

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napakes

Mikrostruktura zvarnega spoja - pomanjkanje korenske fuzije v vrsti jekla
S235JRC + N

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

Mikrostruktura zvarnega spoja - pomanjkanje korenske fuzije Al zlitine vrste 5083

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

- Med naslednjih osnovnih pomanjkljivosti in napak, lahko omenimo razpoke.
- Eksperimentalno smo dokazali, da se razpoka ki se začne iz korena zvarnega spoja z valovito defektov povzroči pretrganje zvarnega spoja pri nateznem preizkusu.
- Za izogibanje razpok v varjenih spojih, velja v primeru pomanjkanja korenskega fuzije. Zato je potrebno zagotoviti zadostno vnašanje toplote, ki jo podpira pravilno mešanje materiala.

4.3 Vzroki za pomanjkljivosti in napak

Opređeljena razpoka v zvarnem spoju po upogibnem preskusu

Sklepi

- Učinkovit izbor varilnih parametrov (varjenje hitrosti in vrtljajev varilnega orodja) za FSW postopek odpravlja zmanjšanje omenjenih napak, kar znatno prispeva k izboljšanju mehanskih lastnosti zvarnih spojev.